

Štev. 25.

Štev. 25.

Štev. 25.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 23. junija 1907.

VIII. letnik.

Hujskanje.

"Napravili ste iz moje hiše jamo morilec..." Sv. Pismo.

Kakor strupeni zmaj z neštivilnimi glavami, katerem nam pripovedujejo starodavne bajke, — tako se nam dozdeva hujskanje... Povsod je povsod škoduje, dela zdražbo, trpljenje, bramor, — povsod je in nikjer ga ne moreš usmrtiti in premagati... Imel si pohlevnega sina, ki ti je delal v otroški hvalečnosti le veselje; ali temni, nevidni zmaj strupenega hujskanja je sstrupil njegovo dušo in tvoj otrok te ne pozna več... Imel si dobro ženo, s katero si radovoljno nosil bremena življenja, ki ti je bila nevtrajna sodelavka in sodelavka; ali temni zmaj klerikalnega hujskanja je odvrnil njeno srce od tebe in vsilil laž med vajini osebi in potrošil seme sovraštva v tvoj hram... Prijatelja si imel, za katerega bi prelil svojo srčno kri, in vendar je tadel tvojo ljubezen valed tihega hujskanja... Nepramagljiv se nam zdi zmaj klerikalne hujskanja, povsod okuži zrak, povsod uničuje mir in pokoj, — in navajeni smo, da seje hujskanje svoje strupeno seme že tudi raz prižnic in iz opovednic... Klerikalno hujskanje je postalo grobo, neznosno, ubija družinsko in občinsko svetlo, omadežuje cerkev in vero, pljuje na najvišje vzore človeštva, — kakor kuga je to hujskanje, kakor strašna bolezen, ki umori v kratkih urah tisočere bitij...

Ali nekaj je, kar bi moralo biti vsakomur svetlo! Celo pri divjih narodih v sredini Afrike in Azije se neha sovražstvo ob — odprtem grobu. Ja, še več: celo divja žival čuti veličanstvo smrti in le hijena odpira grobove, da razmesari mrliča... Vsakdo bi torej mislil, da mora tudi

najbesnejše klerikalno hujskanje ponehati v hipu, ko pogleda človek v smrtnih mukah zadnjič žarke zlatega solnca, ko stopi duša v svetlih

višavah pred večnega sodnika. Vsakdo bito mislil, — ali ni tako, kajti klerikalno hujskanje in klerikalno sovražstvo ne nehata niti ob odprtem grobu!

Popisali smo slučaje, ko se je od strani brezvestnikov obdelovalo umirajoče starčke zaradi našega lista. Popisali smo slučaje, ko se je zabranilo umirajočemu človeku odvezo zaradi politike. Popisali smo opetovano, da so duhovniki padli tako daleč, da so postali podobni hijenam... V današnji številki pa poročamo o brezsrčni pridigi na Koroškem ob odprti gomili. Povedali smo nadalje že svoj čas slučaj iz Podgorja na Koroškem. Delavcu Resmanu je žena umrla in bila na podgorškem pokopališču pokopana. Resman ni premožen in zato je napravil ženi leseni križ, kakor ga kaže današnja slika. Na križu je bilo v nemškem jeziku sledeče napisano:

Hier ruhet
Antonia Ressmann
geb. am 14. Jänner 1876.
gest. am 14. Jänner 1906.
Ruhe in Frieden!
Die ewige Liebe
ist das ewige Leben.
Ruhe sanft teure
Gattin
bis wir uns wiedersehn.

Ta nemški napis je tamošnjega fajmoštra Druncky tako v oči bodel, da je pustil križ po svojem mežnarju dvakrat iz groba iztrgati...

Tako daleč je prišlo klerikalno hujskanje! Ponatisnili smo to sliko v večni spomin na hujskanje brezverskega političnega duhovništva!

Hujskanje bode delovalo i naprej. Zmaj je nepremagljiv in za vsako odsekano glavo mu jih zraste dvanaest novih. Ali bodimo trdni! Prišel bode tisti sveti Jurij, ki predrži srce tega zmaja, — prišel bode čas rešitve...

Politični pregled.

Državni zbor se je sešel 17. t. m. Velika množica se je zbrala na Francensringu pred poslopjem, raz katerega so plapolale v znamenje novega zasedanja cesarske zastave. Dvorana državne zbornice se je kmalu napolnila. Klerikalci, med njimi dr. Lueger, so bili označeni z belimi nageljčki in so zasedli svoje stare prostore na skrajni levisi. Tudi nemško-narodna zveza in nemški naprednjaki, okinčani s plavicami, so zasedli svoje stare prostore. Čehi so prišli v narodni noši. Socialni demokrati z rdečimi nageljčki so se sedli v sredi. Poleg njih so sedeli tudi zionisti. Kmalu potem so prišli tudi ministri. Malo po 10. uri je pozvonil ministerski predsednik pl. Beck in povabil najstarejšega poslanca dr. Funke, da otvori sejo. Dr. Funke je pozdravil poslance in dejal: "Pozdravljam zbornico splošno in ednake volilne pravice, ki ima nalogo, da postane resnično zbornica ljudstva". Omenil je pomen splošne volilne pravice in izrazil nado, da bode zbornica svojo dolžnost storila. Končno je omenil delo našega cesarja in zaklical trikratni "Hoch" na cesarja. Poslanci so vstali in isto zaklicali. Češki poslanec Fresl je napravil medklc, zakaj dr. Funke češko ne govori. Kakor se vidi, je prišlo že nekaj fantičov v zbornico, ki bodo neumnosti nganjali! Starostni predsednik je poklical nato 8 najmlajših poslancev kot zapisnikarje.

Potem so napravili poslanci vsak v svojem materinem jeziku objubo. Ob 1/11. uri je bila seja končana. V sredo ob 12. uri je imel cesar prestolni govor v "Hofburgu", v četrtek pa se je vršila druga seja, ki je izvolila predsednike. O tem poročamo prihodnjič.

Zopet vojaški umor! Soc. dem. poslanec Tomašek je dobil te dni iz Welsa grozno pismo. Pisal mu je dragonec Joh. Wallisch, da si boče vzeti življenje, ker ne more več živeti v takem zatiranju. Mož je pisal m. dr.: "Ustreliti se hočem. Oficirji me mučijo, najbolj pa stražmojstri, ki nas psujejo pse, svinje itd. Pretepavajo me" itd. Poslanec je šel hitro k vojnemu ministru, da bi se dragonca morda še rešilo. Ali bilo je že prepozno, kajti iz Welsa je prišlo poročilo, da je mož mrtev. Radovedni smo, kaj bode preizkava dognala.

Davki v Avstriji. Za leto 1907 so znašali direktni davki 843 milijonov 385.400 kron in se razdelijo tako-le:

Zganje	K 87,000 000
Denat. zganje	" 750 000
Pivo	" 77,600 000
Sladkor	" 121,950 000
Petrolej	" 19,900 000
Vino	" 12,370 000
Meso in klalna živina	" 16,100 000 itd.

K temu pride še čez 123 milijonov za kolnino, čez 49 milijonov za koleke, čez 108 mili-

jonov za druge pristojbine itd. Na loteriji dobi država čez 12 milijonov, na soli čez 34 in na tobaku čez 137 milijonov. Na vsako osebo prebivalstva pripada od teh indirektnih (posrednih) davkov 31³/₄ kron. — Direktni davki, katere plačujejo večinoma kmetje in obrtniki, pa so znašali l. 1907. sledeče svote:

Zemljiški davek	K 53,700.000
Davek na poslopja	" 95,021.500
Splošni obrtni davek	" 36,221.500
Havzirski davek	" 198.000
Obrtni davek javnih podjetij	" 53,970.000
Davek na rente	" 8.978.000
Osebnih dohodninskih davkov	" 58,870.000

itd. Za leto 1907 znaša le državni davek 1.152 milijonov in sicer 26³/₄% direktnih in 73¹/₄% indirektnih davkov. Človek se mora vprašati: Kako se porabi te velikanske svote? Za vojaščino plačujemo skoraj 400 milijonov kron. Državni dolg znaša 9.000 milijonov in plačuje mo zanj le obresti čez 390 milijonov. Polovico vseh davkov se porabi torej za vojaščino in državni dolg. Za razne penzije se porabi 96 milijonov. Kako se davki razdelijo na blago, kažejo sledeče številke:

Pri 1 kili mesa plačujemo davka	2—5 v
" 1 " sladkorja	" 38 "
" 1 " kave	" 95 "
" 1 " soli	" 22 "
" 1 " popra	" 60 "